

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 17. Variæ Urbes a Bavaris occupatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](#)

Sæc. XVII.
A.C. 1644.

§. XVII.

Variae urbes a Bavaris occupatae.

Theatr. Eu-
rop. part. 5.
pag. 234.
Brachel. hist.
lib. 6.

Quamvis Cæsar pacem Imperio red-
dere, totis viribus adlaboraret,
plurimumque Principum Oratores Tem-
plum pacis Monasterii aperire crede-
rentur, ejus tamen structura sat lente
processerat, eoquod armati hi pacifica-
tores una manu pugnassent, ædifica-
fent

dulgenter cum Catholicis gestum credide-
rant, eoquod interdicto publico Religionis
exercitio illos ad Calvini sectam non coege-
rint, sed in privatis cedibus convenire per-
miserint: eapropter anno hujus sæculi qua-
dragesimo primo Jesuitis in Belgium venire,
sub gravissimis poenis interdixerunt, paren-
tibusque suos filios ad Catholicas Hispania-
rum Universitates vel Collegia mittendi li-
bertatem ademerunt, ne ibidem doctrinis
Reipublicæ perniciose imbuerentur: Verum
in quorum Scholis ipsi Batavi anno Domini
millesimo quingentesimo octogesimo primo,
Hugonotæ in Galliis per integrum ferme
sæculum, Puritani in Anglia, Calvinistæ in
Bohemia & Hungaria fuerint imbuti, bella
& seditiones contra suos legitimos Princi-
pes concitatæ, irrefragabili testimonio lo-
quuntur, necnon desolatæ ab ipsis Regiones
hodie dum vindictam in cælum clamant.

sent altera, & quod hac erexissent, Sæc. XVII.
destruxissent illa: eodem enim tem- A. C. 1644.
pore, quo Galli pacis consilia jactita-
bant, novas armorum societas inie-
runt, & Sueci Daniæ Regem, eoquod
Moscis & Cæsareis suppetias tulisset,
inopino bello oppreserunt, ac Gallia-
rum Reginæ Auctores fuerant, ne hoc
anno pacem iniret, sed potius bellum
in Germania ardentius produceret. Eo
consilio Turrenius Comes cum recenti
milite Gallo in Aliatiam movit trajecto-
que Rheno sese cum Suecis jungere,
totamque belli molem ad tractum Rhe-
ni superioris, & demum in Bavariam
effundere statuit: Obsttit tamen Mer-
cius, qui Wallio ætate ac laboribus
fracto in suprema Bavarii exercitus
Præfectura subrogatus, non modo Gal-
lo-Vinarienses, ne Überlinganæ Urbi
suppetias inferre possent, præpedivit,
sed insuper recuperata Heilinberga mu-
nitaque Rotwilla, Überlingam & postea
Friburgum Brisogiæ urbem expugna-
vit. Biduo post Anguinius Dux cum
recenti milite e Galliis Brisaccum ad-
ventans, terrorem, non cladem Bavaros
Cæsareis intulerat; quippe Turrenio &
Vinariensibus junctus, prope Ufhusium
Mercii castra majore vincendi fiducia,
quam certaminis felicitate adoritur,
tanta tamen Bojorum vi exceptus, ut

D 2 pugna

Sæc. XVII. pugna per totam noctem protracta circa
A. C. 1644. quartam horam posteræ diei matutinam
non sine luculenta clade repelleretur.
Nec tamen inde fractus, Rauschenbergii
stationem pari ferocia oppugnat, &
quamvis bis cum strage repulsus esset,
acie tamen dextre inversa, Boica ca-
stra a tergo invadere tentat. Tum ve-
ro ipso periculo leoninam fortitudinem
acuente, Bavari ternos Gallorum insul-
tus tam immota virtute sustinuerunt,
ut tandem Galli ingenti clade repulsi,
fateri cogerentur, non semper audaciam,
nec numerum adversus strenui Ducas
vigilantiam valere. Cecidere in hoc
conflictu sex Gallorum millia, Bava-
rorum non ultra mille ducenti, quos
inter tamen præcipue Caspar Mercii
Frater, aliique Tribuni recensebantur.
Sub idem tempus Wiseneckensis arx
flagitiosa Gubernatoris perfidia Gallis
cesserat; inde vero Anguinius auda-
cior factus, novisque copiis identidem
auctus, Germersheimium, Wormatiam.
Spiram, Crucinacum, Moguntiam,
Philipopolim, aliasque Palatinatus ur-
bes non tam suorum virtute, quam
multitudine intercepit: Minus tamen
felici Marte adversus Bavarо - Cæsareos
pugnabant Hassi & Vinarienses; hi e-
nim Manheimii a Rauschenbergio op-
pressi, isti vero Hæchsta urbe expulsi
itera-

iterata clade profligati fuere: Cæfarei Sæc. XVII.
quoque Saxonibus juncti Schweidnit- A. C. 1644.
zium in Silesia, Zeizam arcem, &
Wohlaviam aliasque urbes expulsis
Suecorum præsidiis recuperarunt. Pau-
lo post etiam Bremensis Administrator
Suecos non longe a Verda ingenti clade
protrivit: Fausta quoque erant Cæfa-
reorum initia in bello Danico; quam-
vis enim Torstenfonius & Hornius plu-
rimas urbes præsidiis pene nudatas, ac
inopina Suecorum irruptione percussas
intercepissent, Cæfarei tamen, ductore
Gallasso, cæsis Suecis, cum ingenti
præda Kialensem arcem expugnarunt,
atque ex Stapelhornensi & Eiderstadia-
na regione expulso, expugnatis duo-
decim Suecorum navibus strenue in-
fectati sunt: Exorto autem Danos in-
ter & Cæsareos dissidio, Galassus ex
Holsatiæ finibus Magdeburgum rever-
sus, cum exercitu suo ex variis cladibus
imminuto ægre in Bohemiam evasit, ejus
vestigia premente Torstenfonio, qui
Moraviam ferro & flamma dein deva-
status est. Ita demum hic quoque an-
nus æquali utriusque partis strage &
victoria, ac nonnisi communi subdito-
rum ruina sine ullo communis caußæ
emolumento absumptus fuit. Nec ma-
gis constans erat belli fortuna Hispa-
nis, qui quamvis in Catalonia llerdam

D 3

urbem

Sæc. XVII. urbem recuperassent, Gravellingam ta-
A. C. 1644. men in Flandria Gallis, & Sassen
 Gaudavense Batavis cedere cogebantur: Cataloni quoque in Extramaduram
 excurrentes Marchionem de Terracu-
 fa ab obfitione Eloë repulerunt, desideratis utrinque quamplurimis.

§. XVIII.

*Urbani VIII. Pontificis Maximi
obitus.*

Palat. invit. **H**oc item anno Italiæ bello, quod
Urb. VIII. Barberini ob Ducatum Castrensem
Ciacon. in cum Odoardo Parmensi Duce, Venetis,
nita Ejus- aliisque Italiæ Principibus gesserant,
dem tom. 4. die prima Maij finis imponebatur, pa-
Nani Hist. cem conciliantibus Alexandro Bichio
Venet. p. I. l. 12. & p. 2. Cardinale Regis Christianissimi Oratore,
lib. I. & Cardinale Joanne Donghio, qui no-
 mine Pontificis concordiæ leges in Ba-
 silica Divi Marci promulgaverat: Erat
 hoc bellum Ecclesiæ, Romanæque di-
 tioni funestum, & Urbani Pontificis
 existimationi, vitæque exitiosum: præ-
 terquam enim, quod pecunia in arce
 S. Angeli a Prædecessoribus Papis adver-
 sus infideles reposita ferme omnis fuisset
 distracta, insuper summus Pontifex
 plurium Principum invidiam odiumque
 ne non malevolorum satyras in se ac-
 cersebat, sibi vero ob mœorem inde
 con-